

Slovenské zvesti

Slowakische Nachrichten *** Notices Slovaques ***Notizie Slovacche

49. ročník

ISSN 1017-3447

Číslo 3

www.slovenskezvesti.ch

SEPTEMBER 2017

zsvs@zdruzenie.ch

Vydáva Zdrúženie Slovákov vo Švajčiarsku / Vereinigung der Slowaken in der Schweiz

Association des Slovaques en Suisse / Associazione degli Slovacchi in Svizzera / Association of Slovaks in Switzerland

Detské divadlo CREATIVE SHOWS sa predstavilo v Zürichu

Viac sa dočítate na str. 2 a 3

Zľava: U. Hofmann, A. Elscheková
Matisová, V. Trivigno

Návšteva veľvyslankyne Andrey Elschekovej Matisovej v kantóne Aargau

V rámci realizácie oficiálnych návštev v kantónoch Švajčiarska, ktorých cieľom je prezentácia Slovenskej republiky a podpora bilaterálnej spolupráce s dôrazom na ekonomickú dimenziu, navštívila veľvyslankyňa SR v Berne Andrea Elscheková Matisová 4.9.2017 kantón Aargau.

Na rokovaní s členom kantonálnej vlády zodpovedným za oblasť hospodárskych vzťahov, Ursom Hofmannom, veľvyslankyňa predstavila Slovensko, jeho históriu, ekonomické výsledky krajiny, informovala o intenzívnych slovensko-švajčiarskych vzťahoch v politickej a ekonomickej oblasti, rozsahu investičných aktivít a záujme SR o získavanie know-how Švajčiarska pri podpore inovácií. Veľká časť rozhovoru bola venovaná tzv. inovačnej stratégii kantónu, v rámci ktorej úspešne pôsobí centrum "Hightech Aargau", ktorého cieľom je podpora firiem v aktivitách zameraných na zachytenie nových trendov s cieľom udržania konkurencieschopnosti ich výrobkov.

Kantón je lídrom v aktivitách zameraných na výskum, vzdelávanie a inovácie. Sídlia v ňom mnohé renomované výskumné inštitúcie - Paul Scherer Institut – najväčšie výskumné centrum vo CH, výskumné a vývojové pracoviská firiem ABB, Syngenta, Novartis, Roche. V kantóne, v ktorom žije 1490 Slovákov, sídlia aj tri spoločnosti, ktoré investovali na Slovensku - ABB, Syngenta a Franke Group.

(Veľ.)

DETSKÉ DIVADLO CREATIVE SHOWS V ZÜRICHU

Zamračená, upršaná sobota... Kam by sa tak dalo ísť s deťmi, aby to nebolo nudné, okukané, aby to opäť neskončilo s pukancami v ruke v kine? Chcelo by to niečo zaujímavé, jedinečné a hlavne veselé.

Ako na objednávku, presne v takúto upršanú sobotu 2.septembra 2017 navštívilo mesto Zürich divadlo **Creative Shows** z Bratislavy s chodúľovým programom. Pre našich najmenších si kvarteto mladých divadelníkov pripravilo vystúpenie z cirkusantského prostredia s názvom CIRKUS OBROV. Bol to bláznivý príbeh o obrom cirkuse plnom zábavy, fantázie a akrobaticky premyslených scén, pri ktorých nezostalo žiadne detské ani dospelácke oko suché od smiechu.

Na staršie deti čakalo prekvapenie skryté v predstavení VESMÍRNI HRDINOVIA. Očarujúce sci-fi vystú-

penie pre deti i dospelých prekvapilo všetkých veselými i strašidelnými galaktickými bytosťami na chodúľoch. Dvojica pozemských vesmírnych pátračov prekabátila a zneškodnila tieto galaktické príšery za pomoci odvážnych detí. Takto veselo prežili deti so svojimi rodičmi upršanú sobotu.

Ďakujeme umelcom z Bratislavy, že zanechali v detských i dospeláckych srdciach nezabudnuteľný zážitok.

(zc)

... aj takéto bolo naše detské divadlo ...

V prvú septembrovú sobotu zavítalo do Zürichu chodúľové divadlo Creative Shows. Štyria bratislavskí „chodúliari“ sa predstavili v priestoroch športovej haly Hofacker s dvomi predstaveniami - Cirkus obrov a Vesmírni hrdinovia.

Počas 2 hodín zaviedli herci nielen deti, ale aj dospelých do imaginárneho sveta plného zábavných nadrozmerých postáv a masiek. V Cirkuse obrov sme sa smiali

na silákovi bojujúcom s ťažkou činkou, neúspešnom krotiteľovi leva, či obrovitánskej žirafe, ktorá rada skákala cez živé prekážky. Úctu budila večne nespokojná postava Pani riaditeľky, ktorá mala cez 3,5 metra! Našiel sa aj odvážlivec z publika, ktorý neváhal vložiť vlastnú hlavu do papule zúrivého leva.

Milým prekvapením bolo, že deti sa mohli aktívne zapájať do predstavenia. V hre Vesmírni hrdinovia boli malí diváci nútení prekonať strach a zabojskovať proti príšerám, ktoré predstavovali Pýchu a Hlúposť. Všetci si mohli vyskúšať, aké to je, keď človeka „pohltnú“ príšera Konzum. Vesmírne dobrodružstvo napokon dobre skončilo a šikovní herci, ako aj obrovské bábky si na koniec vyslúžili veľký potlesk. Potešilo aj spoločné fotografovanie s hercami na chodúľoch.

Ďakujeme Združeniu Slovákov vo Švajčiarsku za sprostredkovanie nezabudnuteľného zážitku, aj za bohaté občerstvenie po predstavení. Myslím, že sme všetci strávili veľmi príjemné a dobrodružné sobotňajšie popoludnie!

Eva Považanová

**Všetky informácie
o pripravovaných podujatiach
ZSvŠ nájdete aj na
našej internetovej stránke
www.slovenskezvesti.ch**

ROZLÚČKOVÁ RECEPCIA NA ÚRADE STÁLEJ MISIE SR PRI OSN V ŽENEVE

Dňa 21. júna 2017 som sa vo večerných hodinách ako zástupkyňa Združenia Slovákov vo Švajčiarsku spolu s pánom Astridom Zelenayom zúčastnila rozlúčkovej recepcie s pánom veľvyslancom Fedorom Rosochom, ktorý v úrade pôsobil od roku 2009.

Medzi pozvanými nechýbala ani pani veľvyslankyňa nášho Veľvyslanectva v Berne, pani Andrea Elscheková Matisová. Veľmi si vážim pozvanie a teší ma, že som sa tejto recepcie mohla osobne zúčastniť a, taktiež, spoznať osobne zástupcov slovenských úradov tu vo Švajčiarsku.

Medzi časom nastúpil do funkcie nový veľvyslanec pán Juraj Podhorský, na ktorého privítacej recepcii som sa, bohužiaľ, nemohla zúčastniť, ale teším sa na najbližšie osobné stretnutie. Veľmi radi ho uvítame aj na našich podujatiach.

Za Združenie Slovákov vo Švajčiarsku prajem bývalému veľvyslancovi pánovi Fedorovi Rosochovi a novému veľvyslancovi pánovi Jurajovi Podhorskému aj naďalej veľa pracovných úspechov a úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky vo svete.

**MINISTERSTVO
ZAHRANIČNÝCH VECÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Čo je činnosťou úradu Stálej Misie SR pri OSN v Ženeve?

Stála misia zastupuje Slovensko pri Úradovni Organizácie Spojených národov v Ženeve, špecializovaných organizáciách systému OSN a ďalších medzinárodných organizáciách prispievajúcich k riešeniu globálnych, ako aj regionálnych medzi-

národných otázok v rôznych oblastiach.

Činnosť Stálej mise pokrýva množstvo oblastí medzi nimi problematiku ľudských práv, humanitárne záležitosti, problematiku utečencov, odzbrojovaciu agendu, zdravotníctvo, pracovnú problematiku, duševné vlastníctvo, telekomunikácie, obchod, technológie či výskum a vzdelávanie.

(Zdroj: https://www.mzv.sk/web/ungeneva/o_nas/nase_poslanie)

**Zdenka Bodoríková
Predsedníčka ZSvŠ**

ZSvŠ hľadá nového/ú redaktora/ku Slovenských zvestí

Radi by sme v našom tíme privítali človeka, ktorý je otvorený novým skúsenostiam, tvorivý, komunikatívny, vnímavý a, hlavne, má záujem o Slovensko, jeho kultúru a tradície a, taktiež, o dianie života Slovákov žijúcich vo Švajčiarsku.

Niekoho s kým bude naša spoločná práca radostná, efektívna a vzájomne obohacujúca.

Ak Ťa baví práca na počítači si naším priaznivcom a chceš prispieť svojou dobrovoľnou aktivitou k činnosti nášho spolku, neváhaj nás písomne kontaktovať na zsvs@zdruzenie.ch.

Viac informácií o našej činnosti nájdeš na našej webovej stránke www.slovenskezvesti.ch.

Tešíme sa na teba!

KALENDÁR PLÁNOVANÝCH PODUJATÍ

10. decembra 2017

Predvianočné posedenie pri kapustnici,
po sv. omši vo farskom dome kostola
Liebfrauen v Zürichu

Január 2018

Apéro k Dňu štátnosti SR, Zürichu

Január 2018

Generálne zhromaždenie ZSvŠ

Február 2018

Tradičná fašiangová sobota v Zürichu

Predvianočné posedenie pri kapustnici

Štedrovečerná kapustnica - každý z nás ju pripravuje podľa vlastného receptu. Jediné čo majú všetky druhy kapustnice spoločné je **kvasená kapusta**. Spôsob prípravy sa líši región od regiónu, mesto od mesta a aj sused od suseda. Každá domácnosť má svoje obľúbené prísady, ktoré do nej pridáva: hríby, sušené slivky, jablká či dokonca hrušky. Tiež záleží i od náboženských tradícií, aká bude kapustnica na sviatočnom stole – s klobásou, údeným mäsom alebo bude bezmäsitá s mrkvou a so zemiakmi. Na Slo-

vensku a aj na internete nájdeme veľké množstvo receptov na zaručene chutnú kapustnicu. S predstihom a radi Vás pozývame ochutnať jednu z týchto kapustníc.

Naši ochotní kuchári ju pripravia na už tradičné predvianočné posedenie, ktoré sa bude konať

10. decembra 2017 od 11.30 hod.

vo farskom dome kostola Liebfrauen, Weinbergstr. 34, Zürich

Okrem kapustnice ponúkžeme aj inú osobitú regionálnu štedrovečernú polievku.

Cena jednej porcie polievky: **CHF 8,-**

Detská porcia: **CHF 4,-**

Rezervácia nutná do 7. decembra 2017

na tel. čísle: 076 768 26 07 alebo mailovej adrese:

zsvs@zdruzenie.ch

Viac informácií na webovej stránke

www.slovenskezvesti.ch.

KONCERTNÉ VYSTÚPENIA SLOVENSKEJ FILHARMÓNIE A HILARIS CHAMBER ORCHESTRA NA KULTÚRNYM FESTIVALE MURTEN CLASSICS 2017

V rámci prezentácie slovenského umenia a umelcov vo Švajčiarsku predstavili orchester Slovenskej filharmónie a bratislavský orchester Hilaris Chamber Orchestra svoj koncertný repertoár počas piatich večerných koncertov v dňoch 14. – 30.08.2017.

Vystúpenia sa konali pod holým nebom v malebnej atmosfére priestoroch hradu Murten pred vypredaným hľadiskom. Podujatí v Murtene sa zúčastnila aj veľvyslankyňa Andrea Elscheková Matisová, ktorá svoju účasť využila na stretnutie so zástupcami kantónu Fribourg na rozhovory s prezidentom Murten Classics, Danielom Lehmannom, a riaditeľkou Jacqueline Keller o budúcich kultúrnych aktivitách so slovenským prvkom.

(Veľ.)

Slovenská škôlka a škola v Zürichu

Ani sme sa nenazdali a školský rok 2016/2017 ubehol ako voda. Skôr ako naši škôlkari zo škôlky vo Wallisellen a Wiedikonu vykročili v ústrety letným radovánkam, rozlúčili sa so školským rokom spevom a tancom. Po programe ich čakalo sladké občerstvenie, diplomy za ich šikovnosť a usilovnosť a darčeky na pamiatku. Chutné jedlo, zábava a koláčiky od našich skvelých mamičiek spestrili tento krásny a významný deň v našej škôlke.

Školáci z Wallisellen a Wiedikonu si na rozlúčku pripravili krátke divadelné a hudobno-literárne predstavenie, ktorým najviac potešili svojich rodičov. Desať mesiacov si plnili školské povinnosti a poslednú júnovú stredu bola ich snaha ocenená. Odovzdali sme žiakom vysvedčenia a patrí im poďakovanie za ich snahu. Taktiež chceme poďakovať rodičom za motivovanie detí a ochotu nájsť si čas každú stredu, aby sme mohli spoločnými silami upevňovať náš materinský jazyk, zvyky a slovenskú identitu.

Deti v škole vo Wallisellene

Deti v škole vo Wiedikone

Na dva mesiace sa zatvorili brány Slovenskej škôlky a školy a, dúfame, že si deti i rodičia dobre oddýchli. V nasledujúcom školskom roku sa tešíme na nových i tých stálych škôlkarov a školákov v nových priestoroch v Zürichu – Affoltern a v existujúcich priestoroch Zürichu – Wiedikonu.

Taktiež chceme zaželať Slovenskej škôlke i škole v Berne v jej samostatnej budúcnosti veľa úspechov a usilovných detičiek a žiakov.

(dm&zc)

Deti v škôlke vo Wallisellene

Deti v škôlke vo Wiedikone

**Milé deti, milí rodičia, tešíme sa na spoločné stretnutie s Vami
v novom školskom roku 2017/2018.**

Neziskové združenie Jánošík - Klub slovenských rodín vo Švajčiarsku

Klub slovenských rodín vo Švajčiarsku

Žijúce vo Švajčiarsku, aby si spoločne uchovali kúsok domova aj v zahraničí. Ako napovedá samotný názov, cieľom je podporiť slovenské rodiny, jednotlivcov a ich deti, ktoré vyrastajú nielen v slovenských, ale aj zmiešaných národnostných manželstvách, aby si uchovali materinskú reč, kultúru, kontakty i kamarátstva.

Jánošík organizuje aj pravidelné stretnutia, kde sa môžu Slováci porozprávať, poradiť, spoznať a zabaviť. Poslednú augustovú nedeľu sme ukončili leto spoločnou opekačkou, na ktorej slovenská komunita privítala medzi sebou niekoľko rodín, ktoré sa nedávno prisťahovali do Švajčiarska. Minulý víkend sa stretli malí aj veľkí nadšenci hôr a zdolali 10-kilometrovú túru okolo jazera Schwarzsee. Jánošík chystá aj ďalšie akcie pre rodiny ako veľkú šarkaniádu a vianočné tvorivé dielničky.

Slovenská škola i škôlka v Berne

Pre škôlkarov a školopovinné deti vedie Jánošík každú stredu v Gümligene Slovenskú školu i škôlku v Berne, kde vyškolení pedagógovia zabezpečujú vzdelávanie v slovenskom jazyku, literatúre, kultúre a tradíciách. Slovenská škola pripravuje žiakov na rozdielové skúšky na Slovensku. Jej vyučovacie hodiny navštevujú aj deti, ktoré slovenský jazyk využívajú iba na súkromné účely. Slovenská škôlka prijíma deti od 2,5 - 6 rokov. Počas dvoch hodín týždenne si škôlkari spoločnou prácou a hrou upevňujú materinský jazyk, precvičujú svoje pohybové, komunikačné a tvorivé zručnosti.

Zodpovednosť za Slovenskú školu i škôlku prebrala Mgr. Janka Likavčanová, ktorá v Slovenskej škole vyučuje slovenčinu. Svoju odbornosť nadobudla na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove. V roku 2002 ukončila učiteľský odbor slovenský jazyk a literatúra v kombinácii s anglickým jazykom a literatúrou. Má skúsenosti s výukou v rôznych ročníkoch základnej a strednej školy vrátane kurzov pre dospelých. V Slovenskej škole i škôlke v Berne aplikuje skúsenosti pri vyučovaní slovenčiny nielen ako materinského jazyka, ale aj ako cudzieho jazyka.

Zaželajme Jánošíkovi, nech si nájde svojich priaznivcov.

Novinár – revolucionár – kňaz

Jozef Miloslav Hurban (1817 – 1888)

Slovensko si tento rok pripomína 200. výročie narodenia Jozefa Miloslava Hurbana, najbližšieho spolupracovníka Ľudovíta Štúra, lídra slovenskej národnej elity v 19. storočí.

Jozef Miloslav Hurban (*19. 3. 1817, Beckov) je v historickej pamäti zapísaný ako jeden z triády dejateľov Štúr – Hurban – Hodža, ktorí zanechali najviditeľnejšiu stopu pri ideovom formovaní moderného slovenského národa. Jozef Hurban, ktorý svoje druhé meno Miloslav prijal v rámci študentskej slávnosti na Devíne na jar 1836, nesympatizoval od začiatku s proslovanskými názormi členov štúrovského spolčenstva. Študoval, podobne ako oni, na evanjelickom lýceu v Bratislave a názor zmenil, až keď ho Štúr osobne oslovil pre spoluprácu.

Po absolvovaní lýcea (1840) začala Hurbanova cirkevná dráha na západnom Slovensku. Ako evanjelický kňaz organizoval nedeľné školy, bol spoluzakladateľom prvých svojpomocných pokladníc a protialkoholických spolkov miernosti. V júli 1843 sa na jeho fare v Hlbokom profilovala rámcová predstava o novej podobe slovenčiny. Dovtedy totiž jazyk v slovenských obciach, rozdrobený na množstvo dialektov akotak stmeľovala konfesionalita – katolíci písomne komunikovali bernolákovčinou a evanjelici slovakizovanou češtinou. Štúrovci sa rozhodli pre celkom novú jazykovú alternatívu, ktorú čoskoro začali uplatňovať v publicistike. Hurban ako prvý vydal v novej slovenčine zborník *Nitra* (1844) a neskôr začal vydávať *Slovenské pohľady na vedy, umenie a literatúru* (1846), časopis, ktorý si dodnes zachováva kontinuitu a je jedným z najstarších literárnovedných periodík v strednej Európe.

Najdynamickejším obdobím v Hurbanovom živote bolo obdobie revolúcie 1848/49. Vo Viedni, kde sa načas sústredila slovenská elita, bola v septembri 1848 vytvorená *Slovenská národná rada* ako historicky prvý politický orgán Slovákov. Hurban sa stal jej hlavným predstaviteľom, spolu s Ľ. Štúrom a M. M. Hodžom. Od jesene viedol dobrovoľnícke vojsko, ktoré malo pre Slovákov vydobýť ich národný priestor v rámci monarchie. Pretože výpravy ani politické snahy slovenských elít nepriniesli požadovaný efekt, vrátil sa k pastoračnej a literárnej činnosti. Až začiatkom 60-tych rokov, keď sa opäť aktivovalo národné hnutie, stál pri zrode nových plánov, vrátane vytvorenia *Maticy slovenskej* (1863). Po rakúsko-uhorskom vyrovnaní (1867) však uhorská vláda zrušila *Maticu slovenskú* i slovenské gymnáziá a Hurban bol za kritické články opakovane väznený a pokutovaný. Jeho časopis *Cirkevné listy* bol zakázaný. V priebehu života sa čoraz viac zameriaval na cirkevnú rovinu spoločenských diskurzov a jeho názory sa postupne stávali konzervatívnejšími a dogmatickejšími.

Zoslabnutý vekom a chorobou zomrel 21. februára 1888 na svojej fare v Hlbokom. Správu o jeho smrti priniesli takmer všetky slovenské periodiká. Skutočnosť, že bol jednou z najvýznamnejších slovenských osobností paradoxne potvrdili ďalšie represie uhorských orgánov. Aj po štyroch rokoch od jeho skonu, počas odhaľovania pomníka na mieste jeho odpočinku, bol zakázaný prístup k Hurbanovmu hrobu nielen verejnosti, ale aj najbližšej rodine. Jeho syn Svetozár Hurban Vajanský v tejto súvislosti uverejnil v *Národných novinách* článok *Hyienizmus v Uhrách*, za ktorý dostal vysokú finančnú pokutu a bol odsúdený na ročné väzenie.

Litografia od Anastasa Jovanovića z revolučného obdobia 1848-49

Hurbanova manželka Anna, rodená Jurkovičová stála pri zrode slovenského divadelníctva. (Literárny archív SNK, sign. K 4a/63)

Marcela Bednárová
autorka je pracovníčkou Historického ústavu Slovenskej akadémie vied v Bratislave

Jednoduchý pocit radosti alebo Einsiedeln 2017

Rok čo rok, od roku 1971 sa stretávajú Slováci a ich príbuzní a priatelia na púti v Einsiedelne. Aby ďakovali za všetko, čoho sa im od Najvyššieho dostáva, aby prosili o silu a milosti do budúcnosti. Nejaký čas pred onou nedeľou mi môj vnútorný hlas našepkával: „Obleč sa do kroja a choď. Pridaj sa k zástupu tých, ktorí hrdo prezentujú krásu našich ľudových krojov.“

Šla som. Stretla známe i doteraz neznáme, nové tváre. V krojoch odetých sa nás tam zišlo trochu menej ako po minulé roky, ale predsa dosť na to, aby sme boli stredobodom pozornosti ďalších pútnikov i náhodných turistov. Osobitá duchovná sila tohto pútnického miesta pôsobila aj na mňa. Inak povedané, prežívala a vychutnávala som si tú chvíľu dosýta. Prekvapenie a radosť z prítomnosti otca Františka, bývalého kňaza SKM vo Švajčiarsku, mi len potvrdili správnosť môjho rozhodnutia, zúčastniť sa púte. Prvé opätovné stretnutie od jeho odchodu zo Švajčiarska ma veľmi potešilo i povzbudilo, a iste nie len mňa.

Otec František (vľavo) pri slávení sv. omše v Einsiedelne

síce má bernský kraj, ale nemá príležitosť si ho obliecť a ukázať...

Púť v Einsiedelne sa skončila, my sme sa poberali domov, keď ma oslovil ani nie 35 ročný mladý muž (možno aj mladší). Obdivoval môj kraj, pýtal sa na jeho pôvod a vyzdvihol jeho náročné ručné výšivky. Priznala som sa mu, že to nie je moja ručná práca, že som kraj len zdedila. Na to mi tento mladý muž odvetil: „Tak si ho zachovajte v úcte a láske.“ Sama prekvapená a milo potešená týmito slovami od tak mladého človeka som sa poďakovala a rozlúčila sa. Ešte dnes mi v mysli rezonujú jeho slová.

A svoj kraj budem určite uchovávať v úcte a láske, pretože je výtvorom šikovných rúk žieničiek z jedného kedysi chudobného ale krásneho kraja Slovenska. A s hrdosťou ho budem ukazovať svetu.

Pri spoločnom fotení pred majestátnou bazilikou som ešte intenzívnejšie vnímala úprimne zvedavé pohľady okoloidúcich a ich snahu zachytiť svojimi mobilmi či fotoaparátmi tento pre nich výnimočný pohľad. Na otázku jednej sympatickej panje: „Odkiaľ ste a pri akej príležitosti ste takto vyparádení?“, som rada odpovedala. S citelnou ľútosťou v hlase pani skonštatovala, že doma

Medzinárodný vedecký kongres v Kartause Ittingen

V prvých rokoch vo Švajčiarsku sme si pri častých nedeľných prechádzkach obzerali veľký opustený priestor starého kartúzskeho kláštora Kartause Ittingen. Založením nadácie v roku 1977 sa rozbehol proces ochrany pamätihodnosti objektu. Behom štyroch rokov rekonštrukcie sa podarilo znovuvybudovať komplex rôznych zariadení. Hotelové priestory, reštaurácia, múzeum umenia kantónu Thurgau, kláštor kartúzskych

mníchov s barokovým kostolom s mnohými kontrastnými podujatiami vzbudili obdiv a uznanie nielen vo Švajčiarsku, ale i za jeho hranicami.

Od 13. do 16. júla 2017 pri príležitosti trvania 40 rokov nadácie a za spolupráce s kantonálnou knižnicou vo Frauenfelde sa uskutočnil Medzinárodný vedecký kongres pod názvom : **Zbierať, kopírovať, rozmnožovať. Kultúra knihovníctva kartuziánov včera a dnes.**

Rehoľa kartuziánov mala veľmi prísne záväzné regule, základom ktorých bolo pustovníctvo a asketizmus. Týmto sa odlišovali od ostatných reholí stredoveku a i stavba kláštora bola prispôbena ich podmienkam. Každá malá cela pozostávala z malého domčeka so záhradkou, v ktorej sa pestovali prevažne liečivé bylinky. Vyznačovali sa životom v tichosti, prácou, jednoduchosťou a skromnosťou. Boli veľkými obdivovateľmi kníh, ktoré si sami písali, kopírovali, viazali a zvlášť chránili v knihovniach a knižniciach. Ich meditácie, modlitby, kázne, liturgické potreby, spôsob života, stravovanie sú zaznamenané v knihách, ktoré podávajú dôkaz o kultúre, civilizácii a vzdelanosti mníchov minulých storočí. Opisom gréckych a latinských spisov teologického a filozofického obsahu si rozširovali svoje vedomosti, čím ich význam vzrástol. Kartuziáni na našom území svojou činnosťou nedosiahli ten rozmer, ako vo väčších kartúzskych kláštoroch vo Francúzsku, Nemecku, Uhorsku.

O pôsobení mlčiacich, občas zvaných i „nemých mníchoch“ na Slovensku napísal Dušan Čurila v časopise Postoj, 05.08.2008 nasledovné:

„Už v roku 1299 prichádzajú na pozvanie spišských Nemcov, ktorí im vybrali miesto na Skale útočiška (Lapis refugii - dnešné Kláštorisko) nad Letanovcami v Slovenskom raji. Výber lokality nebol náhodný, keďže na tomto mieste si Spišiaci zachránili svoje životy počas tatárskeho pustošenia. Bol to teda prejav úcty a vďaky. Komunita zaznamenala počiatkom 14. storočia značný rozmach. Azda preto si mlčanliví mnísi v roku 1319 postavili na severnom Spiši v Lechnici akúsi pobočku svojej kartúzy, ktorá je známa ako Červený Kláštor. Pre Spiš bola veľká pocta, že na ich území pôsobili títo rehoľníci. No v 15. storočí sa rozvoj spišskej rehole zastavil, keďže sa kláštory stali častým terčom rabovačiek českých husitských a bratríckych vojsk. Na Skale útočišťa pôsobili kartuziáni do roku 1543, kedy musel byť opevnený kláštor zbúraný, aby sa nestal základňou pre lúpežných rytierov, ktorí ho krátko predtým úplne vydrancovali. Časť z rehoľníkov sa presťahovala aj so svojou veľmi bohatou knižnicou do Červeného Kláštora. No ani tu sa bohužiaľ dlho nezdržali. Po dvadsiatich rokoch od odchodu z Kláštoriska kvôli nepokojom aj oni definitívne opúšťajú slovenské územie.“

Na Medzinárodnom kongrese v Kartause Ittingen referovala pani Dr. Nad'a Labancová z university v Trnave o príchode, pôsobení a tragickom vyvraždení kartuziánov na Slovensku. Prednáška slovenskej vedkyne ma veľmi zaujala a podnietila k písaniu článku. Zachránené písomné záznamy, ktoré ukázala prítomnému publiku, sú uložené v národných knižniciach v Budapešti, Martine a Bratislave. Podarilo sa znovu objaviť písomný materiál, ktorý veľa prezrádza o živote kartuziánov na slovenskom území a občas i vtipnosť majiteľa písomnosti. Pani Dr. Nad'a Labancová vo svojom presne časovo vymedzenom referáte upozornila na liturgické knihy, ktoré darovali kartuziánom významné osobnosti krakovskej univerzity.

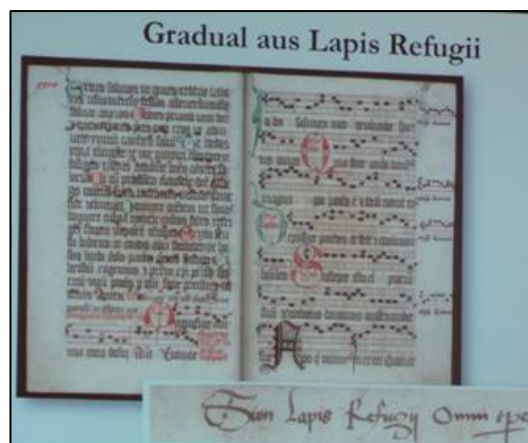
Priznám sa, že miesto pôsobenia kartuziánov na Slovensku nepoznám. Pri najbližšej návšteve Slovenského raja ho neobídeme a verím, že ma prekvapí ako historická pamiatka oblastného významu. Sme svedkami mnohých návštevníkmi preplnených turistických objektov, proti ktorým sa miestne obyvateľstvo začína brániť. Slovenský raj by svojou prírodnou krásou, na mnohých miestach neporušenosťou zvládol zopár zainteresovaných turistov. Máme i my doma historické hodnoty, vzácnosti, ktoré by sa radi ukázali. Pani Dr. Nad'a Labancová sa prítomným za pozornosť poďakovala a určite sa jej podarilo priniesť do Švajčiarska kúsok histórie z našej krajiny.

Marta van Ooijen

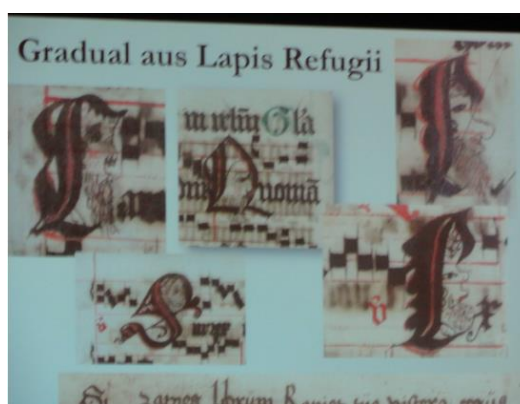

Pri archeologických výskumoch sa podarilo nájsť niekoľko dekoratívnych prvkov slúžiacich na viazanie kníh

Obraz z knihy Lapidis Refugii

Detailný obrázok - grafická litera

Pozorným nazretím možno vidieť na písmenách nákras tváre

PONUKA PRACOVNÝCH POZÍCIÍ PRE LEKÁROV

Vážené dámy a vážení páni lekári slovenského pôvodu vo Švajčiarsku a na Slovensku.

Radiolutions AG pomáha od roku 2011 lekárom z celého sveta umiestniť sa na medicínskom kádrovom trhu vo Švajčiarsku. Vďaka našim kontaktom a dlhoročnej expertíze môžeme našim lekárom umožniť optimálne umiestnenie v kádrových pozíciách. Tak isto môžeme pomôcť Vaším známym, priateľom a kolegom spraviť prvý krok do švajčiarskeho systému.

Okrem pevných, stálych pozícií umožňujeme našim lekárom aj lukratívne a atraktívne „Locum“ pozície, kde lekári všetkých medicínskych disciplín zastupujú chýbajúcich kolegov na dobu určitú.

Čo očakávame od našich lekárov? Spoľahlivosť, seriózny záujem o spoluprácu a veľmi dobré znalosti nemeckého alebo anglického jazyka. Naš internacionálny tím môže ponúknuť, hlavne anglicky hovoriacim kolegom, zaujímavé pozície v Arabských emirátoch, Austrálii alebo na Novom Zélande.

Čo ešte musíte vedieť? Radiolutions AG poskytuje pre lekárov svoje služby úplne zadarmo, každý lekár je u nás vítaný a môže z nášho kontaktu len profitovať. Slovenskí lekári žijúci vo Švajčiarsku sú veľmi vítaní a môžu informovať aj svojich kolegov na Slovensku o našej firme.

Teším sa na Váš ohlas a pozdravujem Vás srdečne zo Steinhausenu (ZG)!

**Ak máte akékoľvek otázky alebo potrebujete ďalšie informácie, môžete ma priamo kontaktovať:
p. Michal Hulik -Deputy Manager, e-mail: m.hulik@radiolutions.com, tel.: +41-(0)41 760 80 92.**

Radiolutions

SWISS MEDICAL RECRUITMENT

PONUKA INZERCIE

Chcete zviditeľniť svoju umeleckú alebo pracovnú činnosť aj pre svojich rodákov? Radi to urobíme za Vás a uverejníme Váš inzerát v našich online médiách (Webová stránka, Facebook) za poplatok 30 CHF na mesiac.

Napíšte nám na zsvs@zdruzenie.ch.

... NA ZÁVER NIEČO NA ZLEPŠENIE NÁLADY...

- - Prečo si taký smutný?
- Stratil som všetkých priateľov.
- - Vari všetci umreli?
- Nie, zbohatli.
- - Dežo, kde si si zlomil ruku?
- Ale, išiel som na bicykli.
- A spadol si?
- Nie, chytil ma jeho majiteľ.
- - Povzdychne si metla: Ja mám ale život!
Každý so mnou iba zametá ...

Uzávierka budúceho čísla bude

5. novembra 2017.

Radi uverejníme Vaše príspevky, ak ich
zašlete na našu
e-mailovú adresu: redakcia@zdruzenie.ch.

Ďakujeme

Informácie o živote krajanov doma i vo svete nájdete na internetovej stránke Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí: www.uszz.sk

Úrad pre Slovákov
žijúcich v zahraničí

Slovenská katolícka misia vo Švajčiarsku
Bohoslužobný poriadok – zmeny vyhradené, aktuálne informácie na www.skmisia.ch

Misionár:

O. Pavol Nizner SDB, Brauerstr. 99, 8004 Zürich, Tel/Fax: 044 241 50 22, misionar@skmisia.ch

Sväté omše:

Basel: o 17.30 hod. v kostole Allerheiligen na Neubadstr. 95, každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci.

Možnosť prísť k sviatosti zmierenia už od 17. hod.

Bern: o 17.30 hod. v krypte farského kostola Dreifaltigkeitskirche, Taubenstr. 6, každú druhú a štvrtú sobotu v mesiaci.

Lausanne: o 10.00 hod. v Chapelle der Servan, 12 rue Eugène-Grasset, vždy prvú a tretiu nedeľu v mesiaci. Po sv. omši posedenie pri káve v neďalekej reštaurácii. Všetci sú srdečne vítaní.

Zürich: o 9.30 hod. v krypte kostola Liebfrauen, Weinbergstr. 34, každú nedeľu. Vchod pod vežou. Po sv. omši posedenie pri káve vo farskom dome. Všetci sú vítaní. Slovenská sv. omša každú stredu o 20.00 hod. na talianskej misii v Zürichu, Feldstr. 109, okrem školských letných prázdnin v kantóne ZH.

Slovenská sv. omša každý prvý piatok v mesiaci o 20.00 hod. v krypte kostola Liebfrauen.

Ženeva: o 16.30 hod. každú prvú a tretiu nedeľu v mesiaci v kostolíku St. Julien, Rue Virginio Malnati 3, 1217 Meyrin 2.

Slovenské zvesti – Tlačový orgán Zdrúženia Slovákov vo Švajčiarsku. Vychádza min. 4x za rok. Náklad 500 ks výtlačkov.

Vydavateľ: Zdrúženie Slovákov vo Švajčiarsku. Zodpovedný redaktor a grafická úprava: Mgr. Eva Solmošiová.

Články podpísané menom alebo značkou autora nemusia bezpodmienečne vyjadrovať mienku vydavateľa.

Informácie o pripravovaných podujatiach ZSvŠ nájdete aj na našej internetovej stránke: www.slovenskezvesti.ch

Vereinigung der Slowaken in der Schweiz, 8000 Zürich,
Postkonto: 80-22363-1, IBAN: CH45 0900 0000 8002 2363 1

Zdrúženie Slovákov vo Švajčiarsku

